

це символізувало надію на спокійне та щасливе життя. Фінальною піснею стала україномовна сучасна адаптація пісні "Let the sun shine in!" (укр. «Вірю в сонце!») з мюзиклу «Волосся», яка слугувала вірою у світле майбутнє.

Отже, актуальна тема, обрана для вистави молодим творчим об'єднанням, захоплює собою весь сценічний простір та надає Черкаському театру потрібного життя та енергії. Експериментальна благодійна вистава від молодих театралів стала символічною та знаковою. Синтез символізму у сценографії, музиці, танцювальних та вокальних елементах розкриває принципи сучасного музично-драматичного театру. Перший експеримент, на думку запрошених критиків, вийшов вдалим, тому творче об'єднання продовжує роботу над новими подальшими постановками.

Н. Гончаренко

ЕКРАНІЗАЦІЯ П'ЄС КОТЛЯРЕВСЬКОГО. МИСТЕЦТВОЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ

N. Honcharenko

SCREEN ADAPTATION OF KOTLIAREVSKYI'S PLAYS. ART CRITICAL ANALYSIS

Екранізація драматичного твору — це режисерська версія прочитання, «екранно-книжковий метапростір, де представлено безліч комунікаційних діалогічних структур». Безумовно, багато людей полюбає читати першоджерела драматургів, але інколи все ж таки хочеться подивитися проєкцію бачення матеріала самого режисера в екранній версії. Екранізація як візуалізований текст деколи дійсно легше сприймається суспільством візуального споживання, ніж текст твору, що призначений для проникливого і вдумливого читача. Вона може розширювати можливості людини в плані розуміння істинного сенсу п'єси, або не обмежується одним джерелом, та може звужувати смислові межі. Тому не кожен глядач готовий до активного діалогу, критичного сприйняття тієї версії драматургії, яку пропонує автор фільму.

Екранізація створена на основі драматичного твору, і може охоплювати оперу та балет. Її найчастіше пов'язують із перекладенням на мову кінематографа. Цей процес став дуже популярним із появою ігрових фільмів. Можна припустити, що причинами екранізації були: бажання режисерів показати драматичний світ у фарбах кіно, перенести уявну реальність; нестача професійних сценаристів, які могли б написати цікавий сюжет; надія на популярність фільму, створеного за відомим першоджерелом. Багато хто вважає, що екранізація повинна точно передати сюжет і характер драматургії, використовуючи свої засоби. І тому її слід оцінювати з погляду успішності паперової версії на екрані. Інші вважають, що вона самотутня. Навіть якщо має в основі сюжет п'єси, але повинна відрізнятись від неї. Фактично, екранізації за драматургічними творами можна поділити на три види: пряма екранізація, яка точно передає текст (переносяться сюжет, побічні лінії, образи персонажів і навіть діалоги із закадровим текстом). Найчастіше такі екранізації є найцікавішими, адже людина буквально поринає у драматичний твір, проникає в його простір через екран. Суть цих кіноверсій у тому, щоб показати першоджерельний матеріал у новому вигляді, у новому ракурсі. Цей вид найпопулярніший. Такі адаптації намагаються слідувати роботі, написаній автором, але додають щось нове. Кіноадаптація (екранізація такого типу не намагається передати п'єсу слово в слово, але створює на її основі новий твір, який пов'язаний з першоджерелом і може доповнити його).

У всі часи екранізації класичних драматичних творів була досить популярними та потрібними. Люди не завжди мають час на прочитання книги, тому вони часто вирішують подивитися фільм, адже це набагато простіше. Наша дослідницька робота базується на творах письменника та драматурга Івана Котляревського, зокрема на кіноверсіях п'єс «Наталка Полтавка» та «Москаль-чарівник», у яких висвітлюються актуальні проблеми сьогодення. Теми побутових та соціальних відношень і їх реформація в ХХІ столітті.

Отже, розібравши нашу дослідницьку працю, можна зробити висновок, що довгий час мистецтвознавці та кінознавці дотримувались думки, що екранізація — це виключно переклад драматичного твору з літературної мови на мову кіно. Водночас, аналізуючи екранізації, висновуємо, що це дуже цікавий феномен. Особливість будь-якої екранізації — особисті уявлення режисера і час, у який ця екранізація була створена, а також особливості жанру. Режисер, беручись за перенесення першоджерела на екран, керується своїми уявленнями, сприйняттям твору, епохою та уподобаннями людей, адже всі ці фактори впливають не тільки на продуктивність творчої роботи на майданчику, а й на попит у глядача, при виході роботи на екрани.

Ю. Шевченко

ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМ — ОСНОВА НЕРЕАЛІСТИЧНОЇ ДРАМАТУРГІЇ

Y. Shevchenko

EXISTENTIALISM AS THE BASIS OF UNREALISTIC DRAMA

Коли йдеться про нереалістичну драматургію, більшість вчених зазначає саме «театр абсурду» 60-х рр. ХХ ст. Хоча це поняття набагато ширше, адже драматурги дійшли до терміну «абсурд» поступово, через сюрреалізм та екзистенціалізм. Сюрреалізм є проміжною ланкою між реалістичною та нереалістичною драматургією, а екзистенціалізм заклав ґрунтовні основи для подальшого розвитку нереалістичної драматургії.

Екзистенціалізм, або філософія існування — це особливий напрямок у філософії ХХ ст., що акцентує свою увагу на унікальності буття людини. Філософія екзистенціалізму з'являється в період напруженого переживання кризи європейської цивілізацією, що призвело до усвідомлення споконвічного трагізму людської долі та перебудови світоглядних установок особистості, покинутої на самоті серед ворожого світу. Це є дуже актуальним, адже зараз ми маємо подібну ситуацію, коли людина стикається з війною. Багато українців опинились у складній ситуації та зіштовхнулись із граничними станами. Та все ж люди живуть та діють, хоч і продовжують нести свою тяжку ношу, як той Сізіф, що котить камінь знову і знову. Екзистенціалісти вважали, що саме таку людину слід вважати дійсно живою та щасливою.

Екзистенційна драма виникає у період поширення екзистенціалізму у філософії та літературі. Французький театр одним із перших звернувся до цієї філософії (Ж. Сартр, А. Камю, Ж. Ануй тощо). До основних характеристик, запозичених абсурдистами у філософів-екзистенціалістів, належать: ізольованість людини від зовнішнього світу; індивідуалізм і замкнутість; відсутність спілкування одне з одним; безмістовність активних дій; неможливість досягнути мети, яку ставить перед собою людина, та ірраціональний спосіб досягнення дійсності.